

8.8 Po pětasedmdesátce

V našich krajích se stalo zvykem považovat n -té narozeniny, pokud je n dělitelné 10 či 25, za zvlášť důležité. A tak i já, byť nejsem přítelem závislosti na desítkové soustavě – základy 2, 3 nebo 12 se mi líbí více a ještě více mám rád vlastnosti nezávislé na číselné soustavě, začínám novou kapitolu svými pětasedmdesátinami, po nichž se v mém životě mnohé změnilo.

Koncem roku 2019 se začalo světem nebezpečně šířit neznámé virové onemocnění. Původ mělo zřejmě v *čínském Wu-chanu*, šířilo se rychle Čínou a přes severní Itálii, kde prý je několik čínských továren, se dostalo do Evropy. Toto koronavirové onemocnění, začalo se mu říkat **kovid** (či covid), zasáhlo prakticky celý svět. Jednotlivé státy dělaly opatření, která měla jeho šíření aspoň zpomalit. Týkalo se to i škol. V jarním semestru 2020 jsem ve škole odučil tři týdny a zbytek semestru probíhala výuka prostřednictvím internetu. Nebyly s tím zprvu žádné zkušenosti. Já jsem svůj čtvrtinový úvazek, který znamenal dvě dvouhodinová cvičení, dělil mezi matematiku (pro ekonomy) a matematické základy informatiky. V matematice řešení situace bylo ponecháno přednášejícím, v matematických základech informatiky přednášející Honza Pelikán (profesor, *1943) posílal každý týden hromadně všem posluchačům úlohy, které jsme jako jednotliví cvičící zkontrolovali a s případným komentářem na ně řešitelům odpověděli. Volnost v matematice mi moc vyhovovala. Jako jeden z hlavních cílů¹, asi ten nejdůležitější, jsem vždy považoval naučit metody řešení jednotlivých typů úloh. Dělal jsem to prostřednictvím [příloh](#) k hromadným mejlům svým studentům v naději že to pro ně je užitečné. Výuka ve škole mi ovšem chyběla. Evinka na tom na Nerudově gymnáziu byla obdobně, nicméně ona se naučila používat speciální software pro online výuku.

Pandemie změnila život. Setkávání lidí bylo omezeno "na všech frontách". Nedělní dopoledne jsme trávili na online bohoslužbách, nejdříve těch rozhlasových či televizních, pro jejichž vysílání byl upraven prostor v novém komunitním centru v Praze-Hájích, pak i ze sborů, kde byl ovšem velice omezen počet účastníků. Opatření podle počtu nemocných byla někdy tvrdší, někdy volnější. Já jsem 8. března 2020 kázal ještě ve Vlašimi a v Benešově; brzy potom už skončila možnost konat normální bohoslužby. Při dočasném určitém uvolnění jsem vděčně přijal pozvání na 14. června na naši jarovskou kazatelnu.

Ještě před pandemickou uzávěrou se nám podařilo uskutečnit v sobotu 8. února 2020 ve sboru na Jarově rodinné setkání, které bylo opožděným připomenutím mých 75. narozenin. Bylo to moc milé, jen nám tam chyběl **Honza Zadražil**, jehož zdravotní stav

---

¹ Pro vedení cvičení jsem si dával tři cíle: Počítání příkladů, jednodušším vyjádřením pomoci pochopit probíranou látku a vzbudit či posílit lásku k matematice. Přával jsem si, aby studenti poznali, že jsem křesťan a abych mé jednání s tím bylo v souladu.

s rakovinou plic mu nedovolil přijet. 24. dubna pak Honza zemřel. Na pohřeb by se s dodržáním bezpečnostních hygienických pravidel asi jet dalo, ale jako senioři hodně ohrožení nákazou jsme si tam netroufli jet. Jarda se tam z Pardubic vypravil.

Hromadná doprava během pandemie fungovala², ale bylo záhodno jí využívat co nejméně. Pro mne vznikl problém s cestami k lékaři. Praktická lékařka MUDr. Brigita Mundlová, která mívala ordinaci na Wilsonově nádraží, teď působila na Pavlovově náměstí, na severním rohu Ječné a Sokolské. Některé odborné lékaře jsem měl v bývalé železniční poliklinice na rohu Helénské a Italské ulice, tedy na vinohradské straně Wilsonova nádraží. Chirurgii jsem už roku 2011 začal používat v malešické Plaňanské ul. Když urolog MUDr. Jan Poduška přešel z železniční polikliniky do Zahradního města, přešel jsem tam s ním. Pandémie mě vedla k tomu, že jsem přešel k praktické lékařce do Malešic. MUDr. Mundlová byla dobrá, malešická MUDr. Helena Huclová je však skvělá. Sice pomalu míří do důchodu, avšak praxi po ní přebírá také velmi dobrá MUDr. Jana Hlavinková. A k tomu tam je velmi šikovná a příjemná sestra Sylvia Rusnáková. Přešel jsem i na malešické ORL na tamní poliklinice; s tamní MUDr. Kristinou Pitrovou, s její šéfkou MUDr. Azitou Gebauerovou i s celou atmosférou na oddělení jsem velice spokojen. Spokojeně užívám i naslouchátka, pro která mi na tamní foniatrii MUDr. Zina Hánová udělala potřebná měření a asistent Areš Ravandi mi je "na míru" seřídil.

Dr. Poduška mě zve na čtvrtletní kontroly močových cest. V květnu při vyšetřování ultrazvukem našel v levé ledvině cosi, co by mohl být **nádor**. Následující vyšetření CT na chodovské poliklinice to potvrdilo. Dr. Poduška mě tedy poslal na *urologii do Vinohradské nemocnice*. Její fungování bylo dost hrozná. Dlouho se čekalo, a sedět se smělo kvůli pandemii jen na každé druhé židli. Pacient nebyl přidělen k určitému lékaři, nýbrž šel vždy k tomu, kdo měl službu. Dlouho jsem čekal na první prohlídku, a ta, jakož i další, nebyla více méně k ničemu, mezi jednotlivými vyšetřeními se měl ke mně vyjádřit "onkotým", leč nikdy se nevyjádřil. Světlou výjimkou mezi návštěvami byla prohlídka MUDr. O. Štancem 9. června; ten mi v lokální anestézii udělal biopsii ledviny – odebral 4 vzorky. Vděčně na něho vzpomínám.

Mysleli na mne mnozí a přemýšleli, jak pomoci. Jitunka si vzpomněla, že babičku Zdeničku na urologii ošetřoval jeden pan primář, o němž babička pěla samou chválu. A tak se Jitunka na něho obrátila, a on mi zařídil přijetí na onkologickou kliniku k primáři **MUDr. PharmDr. Janu Dvořákovi**. Ten mě přijal mezi své pacienty, seznámil se situací i s možnostmi léčby. Využil výsledky biopsie Dr. Štance. Vzhledem k značným metastázím by neměla smysl operace, a tak nasadil léčbu tabletami *Votrientu*, léku hodně drahého, ale po schválení ředitelem nemocnice hrazeného pojišťovnou. Na základě CT, který mi nechal udělat a po porovnání s květnovým CT z chodovské polikliniky se rozhodl pro velkou denní dávku 2 x 400 µg denně; *Votrient* se užívá

---

² Často se nesmělo chodit do blízkosti řidiče, aby nedošlo k jeho nákaze.

jednou denně, vždy zhruba ve stejnou denní dobu, a vyžaduje nejíst 2 hodiny před jeho polknutím a 1 hodinu po něm. Upozornil na možné problémy s průjmy a zvracením i na možný negativní vliv léku na játra. Kvůli tomu jsem zpočátku musel ob týden na jaterní testy (na základě krevního rozboru), na čas dokonce jsem kvůli játrům místo 800 µg Votrientu denně bral jen 200 µg. V té začáteční fázi jsem se necítil dobře, dokonce jsme kvůli tomu s Evinkou oba ukončili svá zaměstnání (po prázdninách 2020). Po několika týdnech se můj stav stal celkem příjemným a stabilním, denně jsem začal brát 400 µg Votrientu, problémy s játry přestaly s tím, že mi pan primář povolil pít 1 dl vína týdně, díky čemuž jsem si mohl užít dobré dárky, které jsem dostal k pětasedmdesátinám. Začátkem roku 2023 jsem se však rozhodl pro úplnou abstinenci, a myslím, že je to užitečné.

Teď jsem se rozepsal o svém nádorovém onemocnění, aniž bych se zmínil o čemkoli dalším z oné doby. Když jsem se o nádoru dověděl a oznamoval jsem to telefonem **Jardovi**, tak nějak jsem věnoval málo pozornosti tomu, když mi říkal o tom, jak ve městě omdlel. Věděl jsem o jeho srdečních problémech, avšak netušil jsem, jak jsou velké. A v úterý 28. července časně ráno jsem měl v mobilu sms zprávu od Pavla, že Jarda zemřel. V neděli 26. 7. byl ještě v kostele, odpoledne měl doma na návštěvě Pavla; v pondělí pak se mu ani Pavel z Hradce Králové, ani Věrka z Chotěboře nedovolali. Už nežil. V únoru 2020 zemřel můj blízký přítel a kolega ze studií Martin Friš, v dubnu bratranec Honza a v červenci brácha Jarda. A já jsem věděl o svém zhoubném nádoru.

Ani na Jardově pohřbu jsem nebyl. Netroufali bychom si tam jet. A kromě toho se konal v den, kdy začala má léčba na onkologii. Jsme s Evi rádi, že jsme dostali nejen fotku, nýbrž i filmový záznam z celého obřadu.

I když jsem byl ještě zdravý, věděl jsem, že bude jednou třeba přestat učit. Věřím, že jsem učil dobře, a rozhodně jsem nechtěl, abych jednou jako popletený stařík dělal před studenty ostudu. Obavy jsem měl z toho, že jsem ve škole měl poměrně hodně knih, které by se domů nevešly. Teď se tento problém vyřešil celkem sám. Jirka Hlinka mě jednou svezl do školy, kde jsem si rychle vybral to nejdůležitější, co bych nechtěl doma postrádat. Další knihy tam prostě zůstaly, stejně jsem většinu z nich po řadu roků nepoužil. Překladové slovníky, jejichž jiné exempláře jsem měl doma, jsem dal na zřetelné místo k rozebrání. Snad jsem k nim dal i jednu ekumenickou a jednu kralickou Bibli. Kovidová pandemie a má diagnóza způsobily, že jsem se do školy už znovu nevypravil. A bylo po starosti, jak stěhovat věci ze školy (domů?).

Počítač, klíče a zaměstnaneckou kartu jsem do školy poslal po kolegyni Petře, která bydlí (či bydlila) na Jarově a jezdila do školy autobusem 177 či 195; sešel jsem se s ní na Malešickém náměstí. A protože bylo třeba, aby počítač někdo z katedry měl na sebe, nabídla se kolegyně Irenka a nechala si počítač napsat na sebe. Všichni na katedře byli na mne při mém odchodu moc milí, a tento hezký vztah trvá stále. S

administrativou při končení pracovního poměru mi úžasně vyšla vstříc i tajemnice Fakulty informatiky a statistiky VŠE. Vděčně na spolupracovníky i na práci na VŠE vzpomínám.

Po prázdninách 2020 jsme se s Evinkou stali "plnoúvazkovými důchodci". Evi se věnuje hodně vnučatům, a od listopadu k tomu přibyla i pravnučka Timinka. Ještě dříve, než přišla na svět, nás Junovi vzali autem z půjčovny na výlet. Původně jsme se chystali do Českého ráje, nicméně severovýchodním směrem to vypadalo na nepřetržitý déšť, a tak jsme zamířili o trochu západněji. První naší zastávkou byla zřícenina hradu **Sukoslav** nad Kostomlaty pod Milešovkou, kde jsme nechali zaparkované auto a za stálého, byť snesitelného deště s deštníky absolvovali asi 3km okruh s hlavním zastavením na rozlehlé, byť poměrně málo známé hradní zřícenině.

Sukoslav

Z Kostomlat pod Milešovkou jsme zamířili do **Mostu**, kde jsme si v místech, kde kdysi stávalo honosné královské město, prohlédli přestěhovaný gotický děkanský kostel, navštívili krematorní hřbitov, prošli se kolem jezera Most na místě bývalého uhelného lomu, kvůli němuž bylo téměř celé královské město v šedesátých letech minulého století zbouráno a dívali se na kopce kolem. Naší další zastávkou pak byla úžasná směsice všech možných stavebních slohů – hrad **Hněvín**, kde jsme vyšli i na věž se zajímavou vyhlídkou a před odchodem využili nabídku občerstvovacího stánku na nádvoří; pochutnal jsem si na turecké kávě, zatímco Evi a Junovi dali přednost nanuku.

Zde býval královský Most

S Junovými na hněvinském nádvoří

Hněvín: Evi před Bečvářovou hvězdárnou

Na výletě jsme byli v době, kdy už jsem znal svou diagnózu. Velice mne potěšilo, co jsem v této situaci mohl vidět. Přál jsem si dožít se pravnoučátka, a tak trochu v skrytu duše jsem doufal, že bych se mohl dožít zlaté svatby, která připadala na srpen 2021. Vůbec jsem si nedovedl představit, že zážitky z výletů budu získávat dokonce i v roce 2023, byť se možnosti výletování zredukovaly na Prahu a okolí, případně někam dále po Čechách s použitím auta. O tom se zmíním později.

Vzpomínám si, že nějakou dobu po zahájení léčby mi nebývalo dobře. Dokonce jsem nebyl s to usnout v posteli a část nocí jsem trávil v obývacím pokoji v relaxačním křesle. Vše se však časem uklidnilo, já jsem si vyzkoušel vhodnou životosprávu a denní režim – s tím souvisí i omezení výletů. Při využívání těchto zkušeností se po většinu doby cítím dobře. S Evinkou nikam večer nechodím a jsem vděčný vnoučatům, že přijímají pozvání k tomu, aby večer navštívila s babičkou nějaké divadelní představení. Ona se ta má zdravotní omezení různě kombinovala s omezeními kovidovými. Když se v červnu 2020 krátkodobě trochu protiepidemická opatření uvolnila, kázal jsem jednou na Jarově a v oznámeních jsem se sboru svěřil s tím, co ve mně prostřednictvím CT našli. Pak zas nastalo období omezených možností se scházet. Stýskalo se mi po učení, stýskalo se mi po kazatelské službě. Ve škole už jsem skončil, a vím, že to bylo dobře. Nejen že bych se už asi stařecky pletl, ale nezvládal bych 90minutové vyučovací jednotky ani dlouhou cestu do Kunratic, kam naše detašované pracoviště, nazývané Jižní Město, katastrálně patřilo. Velice vděčně jsem v druhé polovině roku 2021 přijal několik **pozvání kázat**: 2krát na Jarov, k baptistům na Topolku a do našeho sboru v Horních Počernicích; jak na Topolku, tak do Počernic jsem se ovšem nechal dovézt autem. Účast na bohoslužebných shromážděních probíhala s rouškami přes obličej; na kázání jsem ji ovšem směl sundat. Kázal jsem i na Bohoslužbě vděčnosti za stvoření, pořádané druhé říjnové úterý od 18 h Ekologickou sekcí ČKA v modlitebně Obce křesťanů na Špejchaře; tam jsem jel MHD, Evinka tam přijela po babičkovské službě, vše proběhlo hezky, domů nás odvezl autem Honza Jiříčka ml. – a mně se udělalo nedobře včetně zvracení. To jsem si ponejprv výrazně uvědomil, že bych se žádných večerních akcí účastnit neměl. A po pasívní účasti na lednovém emauzském modlitebním podvečeru Ekologické sekce jsem si tuto zkušenost potvrdil.

(Doplněk 26.6.2023) K podzimu 2021 se pojí jedna nesmírně milá a vzácná vzpomínka. Při bohoslužebném shromáždění 17. října u nás kázal br. synodní kurátor Vladimír Zikmund; jeho návštěva v jarovském sboru ovšem sloužila především k tomu, aby mi předal **medaili vděčnosti**. Velice si toho vážím, byl jsem až dojat. Pro mne je možnost kázat velice důležitou skutečností a tak mě moc potěšila tato krásná reakce z vedení církve na mou činnost. Myslím, že radost z kazatelské služby v posledních 88 týdnech ještě výrazněji prožívám.

Br. Ing. Vl. Zikmund je jedním z neprofesionálních ordinovaných kazatelů. Kázal ovšem v taláru. Když jsem před svou ordinací v 90. letech minulého století o nošení taláru mluvil s tehdejším synodním seniorem br. Pavlem Smetanou, říkal mi, že talár v souladu s praxí nosí profesionální kazatelé, zatímco se počítá s tím, že my, kdo nemáme kazatelství jako zaměstnání, kážeme v "civilu". V církevním zřízení se o taláru nepíše. Mně by se jej nosit nechtělo, mít na sobě něco navíc, ještě k tomu dlouhého a komplikujícího přístup ke kapsám, by mi příjemné nebylo. A kromě toho k používání bohoslužebného oděvu mám teologické výhrady – přijímám reformační učení o všeobecném kněžství. Víím, že je to složitější, je tu otázka ordinace a vysluhování svátostí, nicméně osobně by se mi líbilo, kdyby praxe užívání talárů zanikla. Uvědomuji si, že současný trend je však opačný, talár nosí i neprofesionálové; jsem rád, že kromě sebe víím v Praze o dvou "laických" kazatelích – významných absolventech Matfyzu, kteří preferují kázat "v civilu".

V roce 2022 jsem měl možnost kázat dokonce 22krát. Na rozdíl od předkovidových (a přednáadorových) časů jsem sloužil už jen v Praze, zpravidla ve sborech blízkých bydlišti; k baptistům na Topolku a do našich sborů v Nuslích a ve Střešovicích jsem se nechal dovézt autem. Zvláště velkou radost jsem měl z pozvání na Topolku.

Možnosti kázat **na Topolce** si nesmírně vážím. Snad v roce 1996, ne-li dříve, vznikla tradice, že jsem tam někdy na začátku roku kázával. A trvala tak do roku 2020, ale ani kovidová omezení ji nezrušila, jen v roce 2021 jsem tam byl až v listopadu a 2022 v červnu. Letos mě tam kazatelka Lydie Kucová dovezla už v tradičním lednovém termínu. Víím o své nemoci. Budu-li živ a schopen, velice mě potěší, budu-li zas v lednu 2024 moci tam za kazatelnou stanout.

Teď kázávám nejčastěji v žižkovské *Betlémské kapli*, tedy v prvním žižkovském sboru. Jejich kazatel **Pavel Kalus** byl na začátku letošního roku operován na srdce, a i když pooperační vývoj zpočátku vypadal nadějně, v nemocnici zemřel. První bohoslužbu po jeho úmrtí jsem vedl a při ní kázal já. V dubnu jsem v Betlémské kapli před kázáním křtil malého *Jakuba Jana Bubáka*. Možnost kazatelské služby mě moc těší a dává mi radost a sílu. A mám radost, když na mé kázání přijdou i přátelé odjinud, zpravidla z okruhu těch, s nimiž jsem se jako učitel setkal na VŠE.

Během roku 2021 jsem se cítil docela dobře. To, že na srpen připadalo **50. výročí naší svatby**, jsme chápali především jako inspiraci k rodinnému setkání. A protože o prázdninách by se taková akce asi těžko dala uspořádat, pozvali jsme naše milé rodiny na rodinné setkání do jarovského sboru až v září. Jarda a Honza Zadražil už mezi námi fyzicky nebyli. Znovu jsme si uvědomili, jak máme krásnou širokou rodinu. Jsme za to velice vděční.

Jednou z velkých změn našeho způsobu života je to, že noci trávíme v souladu s mými fyzickými požadavky prakticky vždycky doma (ovšem ani dříve noci mimo domov nebývaly častým jevem). Udělali jsme dvě výjimky, v červnu 2021 jsme byli na víkend u Řežábků na chalupě v Hrobičanech a v květnu 2022 jsme si s velkým zpožděním vybrali můj dárek k 75. narozeninám: prodloužený víkend (od pátku do neděle) v hotelu Ostrov za Tiskými stěnami. Chvilé v **Hrobičanech** s širší rodinou byly příjemné, podnikli jsme i jednu několikakilometrovou procházku a v neděli dopoledne jsme si udělali na zahradě bohoslužebné shromáždění, kde jsem – po delší době – [kázal](#).

Do **Ostrova** nás dovezli Řežábkovi³, kteří tam měli rezervovaný pokoj na první noc, takže sobotu jsme strávili s nimi, dopoledne při nádherném okruhu **Tiskými stěnami**, odpoledne na západním úbočí **Děčínského Sněžníku** s návštěvou severní Drážďanské vyhlídky. V neděli dopoledne jsme si zašli s Evinkou pohodlnou cestou v údolí Bělé kousíček do Saska, před polednem přijel Jirka Hlinka s dětmi, a tak jsme s nimi

---

³ Cestou jsme se stavili v Trmicích u zámku a na břehu jezera Milada; cestu zpříjemnilo i osvěžení v restauraci v Libouchci.

poobědvali a odjeli domů. Bydlení bylo vynikající, jen vylézání z vany nám už dělalo trochu potíže. Jídlo skvělé, program s Řežábkovými skvělý po stránce turistické i společenské, a zpáteční cesta nejen s Jirkou, nýbrž i s dětmi byla moc příjemná.

Naše apartmá v Ostrově

V Tiských stěnách

Na úbočí Děčínského Sněžníku

Příjemné posezení u večeře, i když venku pršelo

Milé chvíle před hotelem Ostrov s Hlinkovými

O prázdninách 2021 nás Nadrchalovi pozvali na výlet, jehož cíl jsem si měl vybrat. Viděl jsem v Čechách hodně hezkých míst. Za určitou výraznou mezeru jsem považoval, že mi byly zcela neznámy **Horní hrad** čili **Hauenstein** (za Stráží nad Ohří) a zámek **Krásný Dvůr** (mezi Kadaní a Podbořany). A tak jsem navrhl jet na tato místa, a mezi nimi se ještě stavít na zmrzlině v památkovém městě **Kadani**. Každá ze tří zúčastněných se generací byla reprezentována dvěma lidmi – Evinka a já, Petra a Štěpán, Jonáš a Miki Hlinka. Výlet se nám vydařil, na Horním hradě, který je v soukromých rukou a stále se dává do pořádku, jsme si užili exteriérů i interiéru a i nejbližšího okolí. Mezi parkovištěm a výše položeným hradem jsme použili různé cesty pro stoupání a pro sestup. Rozumné bylo, že jsme zde zkonsumovali studený oběd, který jsme si vezli, takže na další zastávce – v Kadani – jsme se mohli věnovat kávě a zmrzlině. Interiér hezkého **Krásného Dvora** jsme už nemohli navštívit, protože už byl zavřený, což nás zbavilo dilematu, protože jsme už byli hodně unavení. Rádi jsme si prošli hezký anglický park, Štěpán s Mikim a Jonášem po poněkud delší trase než my ostatní, a unavení, spokojení jsme se vraceli do Prahy, kde jsme ještě strávili příjemnou odpočívací chvíli v Nadrchalovic domku v ulici Na Břevnovské pláni.

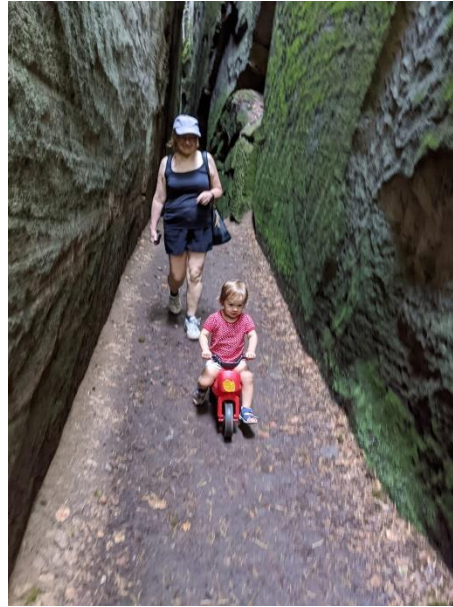
Hauenstein

Posezení v Kadani

O prázdninách 2021 jsme ještě navštívili s Lucinkou a Esterkou Horní zámek v **Panenských Břežanech** a s dětmi Nadrchalovými jsme se vypravili do lobkovického zámku v Nelahozevsi. Vzhledem k mým už omezeným silám se v těchto případech prohlídek interiérů už neúčastním; zatímco Evinka s vnučeti doprovodem prohlíží expozici, já někde ve stínu na lavičce odpočívám. V Nelahozevsi jsem při tom nabral sil, takže jsme se pak společně vydali nejen k restauraci u Vltavy na samém jižním konci obce, nýbrž i dále po levém vltavském břehu podle železničních tunelů až do Kralup a tam ještě před cestou k nádraží společně absolvovali příjemné posezení v cukrárně.

V roce 2022 se život v Česku pomalu vracel po kovidu do normálních kolejí. V druhém pololetí jsme absolvovali jeden celodenní výlet a několik krátkých výletů do pražského okolí. Junovi vědí o mé lásce k **Českému ráji**; pokus se tam společně podívat ještě před narozením Timinky se kvůli dešti nevydařil, a tak nás v červenci 2022 pozvali na výlet autem; navštívená místa jsem měl na libovůli a výběr jsem přizpůsobil nejen nám roky sedmdesátníkům, nýbrž i měsíci dvacátníci **Timince**. Začali jsme Mnichovohradištskem; auto bylo zaparkované blízko restaurace **Na krásné vyhlídce**, kde jsme poobědvali, avšak abychom dostali apetit a oběd si zasloužili, vyrazili jsme do **Studeného průchodu** a za něj na skalní vyhlídky na krajinu od Bezdězu k Ještědu a ještě od něj kus na východ. Timinka krásně chodila a skály si oblíbila. U restaurace byli vystaveni draví ptáci, kteří Timinku nadchli. Po obědě jsme jeli do Podkosti na kávu; bylo nám s výhledem přes rybník na jeden z nejkrásnějších českých hradů dobře navzdory tomu, že ona restaurace "nic moc" nebyla a sluníčko hřálo vskutku nadměrně. Po tamním posezení jsme dojeli do Hrubé Skály, kde jsme se porozhlédli, popili limonádu a Timinka si užila skalní "Myší díru" vedoucí k Sedmihorkám. Auto ovšem bylo nahoře u zámku, a tak si k sestupu přidala ve skalní soutěsce i výstup. V horkém počasí jsme zamířili přes Turnov do Prahy, a protože jsme měli ještě fyzické síly i nesnědené pokrmy, zakončil jsme výlet příjemným posezením v zámeckém **parku v Dolních Počernicích**, kde si Timinka počínala neuvěřitelně nezávisle a pro danou chvíli se tam skamarádila s jednou asi o trochu starší holčičkou a společně si s ní hrála.

V Českém ráji je krásně, zvláště mezi skalami

Dvakrát jsme o prázdninách 2022 zajeli do **Brandýsa nad Labem**, jednou s Lucinkou Hlinkovou a Míšou Řežábkovou, podruhé s Lukášem a Jonášem Nadrchalovými. K dopravě nám posloužil autobus Pražské integrované dopravy. Hlavním bodem programu byla prohlídka zámku, již však absolvovala jen Evinka s vnoučaty, zatímco já jsem s přihlédnutím ke svým tělesným možnostem raději užíval lavičky na nádvoří a v parku. Potěšilo mě, že zámek stojí za vidění a je k návštěvníkům přívětivý; kastelánem tam je sympatický Dr. Milan Novák⁴.

K návštěvě Brandýsa v obou případech patřil oběd, prohlídka exteriéru tří kostelů; ten největší, dnes katolický, býval bratrský, dva menší – česko-bratrský evangelický a československý husitský bývaly katolické. Motivy prvního převodu užívání asi moc bratrské nebyly, avšak změna uživatelů menších kostelů byla projevem ekumenické vzájemnosti. Víím, že pro náš sbor možnost používat původně katolický kostelík byla velkou pomocí v situaci, kdy komunisté v rámci socialistické přestavby města náš kostel bez náhrady zbourali a na jeho místě postavili bezduché paneláky. K oběma cestám do Brandýsa patřila návštěva příjemné cukrárny-kavárny v kopci k *židovskému hřbitovu*; u něj jsme sice s Nadrchalovými byli, ale nenašli jsme tam žádný použitelný vchod (ve zdi je jakási jednopatrová stavba, již se asi do hřbitova vchází, její dveře ovšem byly nedobytně uzavřeny).

⁴ Seznámil jsem se s ním, když jsem v Brandýse n.L. přednášel na gymnáziu o nekonečných množinách a pak – to bylo hlavní – na besedě České křesťanské akademie povídal na ekologické téma; po přednášce mě Milan s manželkou Ninou (nějaký čas v presidiu ČKA, pak poslankyně za TOP 09, poté za KDU ČSL) odvezl do Prahy na metro.

Procházky po zajímavých pražských místech nám zpříjemňovaly život. A tu a tam jsme vyjeli i mimo Prahu. Vlak jsme použili k poznávací návštěvě **Českého Brodu** a k podzimní procházce lesem za **Říčany** – z nádraží jsme prošli Radošovicemi, potěšili se pohledem na rybník s Jurečkovým koupalištěm, lesem došli do centra města a odtud na nádraží. Při obou těchto našich výletech byl důležitou součástí oběd; v Říčanech jsme po chvíli hledání skončili v docela příjemné a i levné samoobslužné restauraci kousek za západním koncem náměstí.

K osmasedmdesátým narozeninám jsem kromě jiného dostal dva slíbené výlety autem, od Hlinků a od Nadrchalů. Ten první jsem si vybral v druhé polovině dubna 2023; s Evinkou a celou *Hlinkovic rodinou* jsme jeli nejdříve do **Těchobuzi** mezi Pacovem a Mladou Vožicí, a tak jsme s uspokojením registrovali, že obec si velice váží svého občana z let 1830 – 1841 matematika a filozofa **Bernarda Bolzana** (1781-1848); léto zde trávil už od roku 1823. Prošli jsme se návsí, zámek a Bolzanovo muzeum si prohlédli jen zvenku; zámek není přístupný a výlet nešlo naplánovat tak, abychom mohli využít velice skromnou otvírací dobu muzea.

Z Těchobuzi jsme zajeli na dobrý oběd do **Mladé Vožice** a odtud na blízkou zříceninu hradu **Šelmerka**, z něhož kromě věže stojí jen několik zdí. Pro návštěvu věže jsme zaplatili u pokladny, která je blízko parkoviště a od ní je k hradu asi 150 m, nízké vstupné a společně jsme si na ni vyšli. První část výstupu v úplné tmě byla poněkud strašidelná, ale návštěvu věže jsme absolvovali; vyhlídka byla dobrá, avšak nic výrazně krásného vidět nebylo. Opustivše areál hradu jsme odjeli do **Louňovic pod Bláníkem**, kde jsme jen nakoukli do zámku a byli jsme moc rádi, že jsme poobědvali už v Mladé Vožici, v podblanickém městyse jsme žádný lákavý podnik neviděli.

Šelmerka

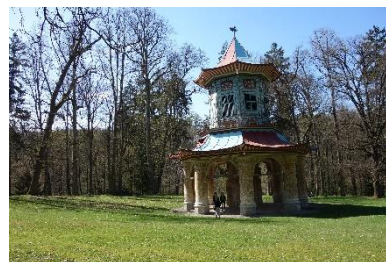
Z Louňovic jsme vyrazili se zastávkou u zajímavého románského kostela v **Kondraci do Vlašimi**, města, kde jsem prožíval [dva učňovské roky](#) a na které mám hodně různých vzpomínek. Podívali jsme se k továrně Sellier & Bellot, při procházce parkem jsem Evince a Hlinkům ukázal internát a školu⁵; u té jsme se však před odjezdem ještě stavili, když jsme se jeli podívat na Domašínskou bránu. Před tím jsme ovšem strávili příjemnou větší chvíli ve velké cukrárně na severní straně Žižkova náměstí.

Kondrac, románský kostel

Vlašimská brána

Čínský pavilon ve vlašimském parku

Janův hrad ve vlašimském parku

Bývalý internát z parku

Bývalá učňovská škola

Ve druhém čtvrtletí 2023 jsme prožili ještě jeden krásný výlet mimo Středočeský kraj. V pátek 12. května nás Jitunka a Pavel Řežábkovi pozvali na **cestu lodí z Ústí nad Labem do Děčína**, připouštěli případně i vzdálenější cíl, nicméně Děčín se ukázal z praktických důvodů jako nejvhodnější. Mezi Prahou a Ústím jsme jeli autem, které po dobu užívání si výletu stálo v podzemní garáži na jihovýchodní straně hlavního nádraží a my jsme absolvovali asi dvouhodinovou cestu otevřenou částí výletní lodě do Děčína (toho původního, na pravém břehu Labe). Počasí nám přálo, výhledy byly úžasné. V Děčíně jsme chtěli poobědvat v restauraci na zámku, jenže celý zámek s okolím byl pro normální vstup uzavřen; konaly se tam jakési trhy se vstupným do celého areálu. A tak jsme si na obědě pochutnali na náměstíčku před kostelem Povýšení Sv. kříže, byvše tam hosty restaurace U Růžové zahrady. Po obědě jsme se prošli kolem Zámeckého rybníka přes nový (jižní) most k zadní části nádraží, kde jsme – podobně jako o chvíli později v Ústí nad Labem, ocenili průchozí nádražní podchody. Z Děčína nás do Ústí svezl liberecký rychlík společnosti ARRIVA; dále pak jsme už jeli autem a část odpoledne jsme už trávili doma.

⁵ Školu jsem měl jako učeň rád. A bylo mi velice milé, když jsem v minulém desetiletí měl příležitost v této budově kázat; je zde místnost, kterou využívá vlašimská kazatelská stanice benešovského sboru.

Na lodi nám bylo dobře

Rádi jsme viděli kopec se zříceninou hradu Vrabinec

Pozvání od Řežábků bylo úžasně milé, výlet byl zdařilý, pohoda nádherná. A tak jsme se nechali inspirovat a hned následující čtvrtek – jediný všední den v týdnu, kdy Evi nemá žádné babičkovské zástoje – jsme se vydali příměstským autobusem do **Mníšku pod Brdy**; doprava byla rychlá, celá akce byla zdařilá. V zámku jsme si zvolili prohlídkový okruh soukromých místností zařízených tak, jak se tam v minulém století před druhou světovou válkou žilo (úžasné byly obytné koupelny); měli jsme starší průvodkyni, která toho hodně věděla, a prohlídka se konala jen pro nás dva. Škoda, že se v interiéru nesmělo fotit.

Návštěva Mníšku zahájena zmrzlinou

Spolu před zámkem

Kavárna Malý mnich (= Mníšek)

Mníškem jsme se prošli, mj. jsme obešli zámek a při tom měli hezký výhled na rybník, dobře se v restauraci U Benáků naobědvali, v kavárně Malý mnich popili dobrou kávu, v cukrárně-pekárně u kostela se osvěžili při příjezdu i před odjezdem, a hlavně jsme čas prožili spokojeni a ve výborné pohodě.

V Mníšku jsme byli před třemi týdny. Možná, že vzpomínání na onen hezký den už ani do Pamětí nepatří. Ukazuje se to, že při psaní zacházím možná až moc k podrobnostem, za což se omlouvám. Dostal jsem se až do současnosti. Prožívám už svůj 28 669. den a nevím, kolik jich mám ještě před sebou. Zpátky se dívám s vděčností a na svou životní cestu vzpomínám rád.

Svým způsobem s psaním Pamětí končím. Mám tím na mysli chronologické vzpomínání. Rád bych ještě připravil některá "průřezová" vzpomínání, a třeba, budu-li na Zemi ještě nějakou tu dobu pobývat, zavzpomínám i na ni. Na závěr osmi částí Pamětí bych rád vám všem, kdo si v nich čítáte, poděkoval. Věřím, že k bohatství života patří vzájemné sdílení.

Díky!

Jirka

Praha, 8. června 2023 (doplněno 26. června 2023)